

Miljøforeningen

Dover Sogn

- Indlæg på årsmøde Landsforeningen mod Svinefabrikker
- 30. oktober 2021

”Foreningens formål er at værne om naturen og i øvrigt bidrage til at bevare Dover Sogn som et attraktivt sted at bo”

Anledning:

- Fordobling af svineproduktionen til 122.000 svin årligt på Hårbyvej 43 og Østermarksvej 11, Ry
- Beliggende med 900 meters afstand
- Svarer til 85 svin per indbygger i Dover Sogn

- *Se mere på doversogn.dk*

Status på Miljøforeningen Dover Sogn

- Stiftet 31. januar 2021
- Hvorfor en miljøforening
- Bestyrelse / Medlemmer

SKANDERBORG Kommunes Natur- og Miljøpolitik – ”Plads til alle”

- Naturen skal benyttes og beskyttes
  - ”Arbejde for at fastholde den ekstensive landbrugsdrift, som har skabt de nuværende naturområder og levesteder for sjældne arter”
- Miljø med plads til mennesker, natur og erhverv
- Grundvand – alle har ret til rent drikkevand
- Søer og vandløb – må benyttes og skal beskyttes
- Skove for mennesker, natur og aktivitet
- Friluftsliv – for alle og til alle
- *Vores natur er et særkende for kommunen!*

SKANDERBORG Kommunes øvrige tiltag

- Arbejder for med FN's verdensmål som ramme for indsatsen for en bæredygtig og cirkulær kommune
- Kommuneplan 21 – uforstyrrede landskaber
- Har fokus på opfyldelse af målet om 70 % reduktion af CO2-udledningen i 2030

GIVER DET NOGEN MENING?

Kvickly Ry

455

445

445

445

445

445

445

445

445

445

445

445

445

445

Randersvej

Knudhøvej

Isagervej

Klostervej

Klostervej

KILDEBJERG

SIIM

Bakkevej

Boelstvej

445

Bakkevej

445

Fjrgårde

Hårbyvej

445

Hårbyvej

Hårbyvej

NYGÅRDE

445

Hårbyvej

HEMSTOK

Hårbyvej

Vessø

Ravnso

Svejstrup

445

Google

Restauranter

Hoteller

Attraktioner

Off. trans.

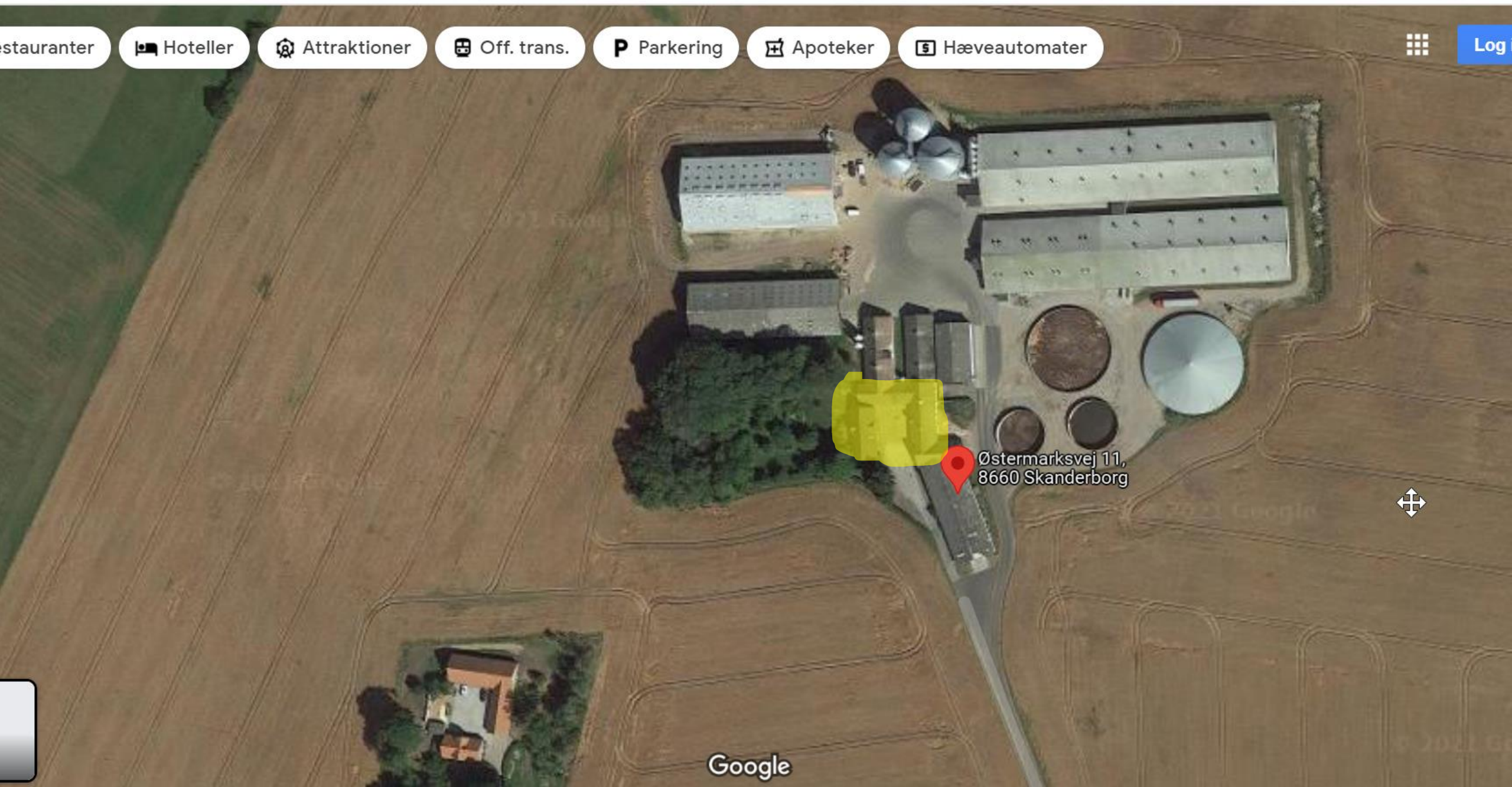
Parkering

Apoteker

Hæveautomater

Log

Østermarksvej 11,
8660 Skanderborg

Hårbyvej 43, Ry

Husdyrgodkendelser og kommunalt råderum

- Miljøminister Lea Wermelin udpeger kommunalt råderum

”Som det fremgår af ovenstående, giver den gældende husdyrregulering imidlertid allerede kommunalbestyrelsen mulighed for at inddrage en række lokale hensyn ved afgørelse af, om der skal meddeles tilladelse eller godkendelse til et husdyrbrug, idet dette indgår i kommunens konkrete vurdering af, om beskyttelsesniveauet er overholdt”

Miljøminister Lea Wermelins svar til Zenia Stampe (RV) spørgsmål til ministeren af 21. december 2020

- Om dynamisk eller nørdet jura? Hvad ønsker vi?
- Politiske + værdibaserede retningslinier til administrationen når der skal laves skøn/vurderinger
- ”Skanderborg model” er bedst til carporte!
- Kan de skærpes – JA mener Miljøforeningen

Skanderborg-modellen – en politisk disclaimer

Det kan være fint nok med godkendelse af nye carporte, men at anvende en rent administrativ model ved miljøkritiske projekter er ikke acceptabelt.

PETER N. ANDERSEN
formand for Miljøforeningen
Dover Sogn, Ry

National lovgivning og Skanderborg-modellen er en personlig apokalypse for byrådet, når talen falder på miljø og natur i kommunen.

Skanderborg-modellen har sit afsæt i Styrelseslovens paragraf 64B, der giver mulighed for at flytte ansvaret for enkeltsager fra politiske udvalg til administrationen. Ideen er, at politikere ikke skal beskæf-

tige sig med enkeltsager, men ifølge styrelsesvedtægten styre »gennem formulering af mål og kvalitetsstandarder«. Det er ikke ensbetydende med, at særlige områder af stor betydning ikke kan "sive opad" i systemet igen og inddrage politikerne.

Kommunens Teknik- og Planudvalg har en surrealistisk tilgang til miljøforhold, når emnet er svineproduktion på trods af kommunens miljø- og naturpolitik med overskriften "plads til alle".

I en konkret sag om fordobling af svineproduktionen i bynært landområde øst for Ry viser en fremsendt miljøgodkendelse til nabo-høring, at der accepteres en potentiel væsentlig virkning på miljøet. En placering i kanten af Nygårde Skov med kort afstand til Ravnsø betyder, at der accepteres mere

end en fordobling af transport til og fra ejendommen, samt at den nye produktion er beliggende i et område med særlig drikkevandsinteresse.

Valget er taget af vore byrådspolitikere, der gennem Skanderborg-modellen instruerer administrationen til at afgøre miljøemner, som de fleste af os nok vil mene indeholder et stort element af vurderinger og skøn. Det kan være fint nok med godkendelse af nye carporte, men at anvende en rent administrativ model ved miljøkritiske projekter er ikke acceptabelt.

Og når talen falder på husdyrbrugsloven, der er grundlaget for godkendelse af udvidelser af svineproduktioner, kan de fleste være enige om, at det på ingen måde er en forårsbebuder for vores natur – men mere et udtryk for et fortrin-

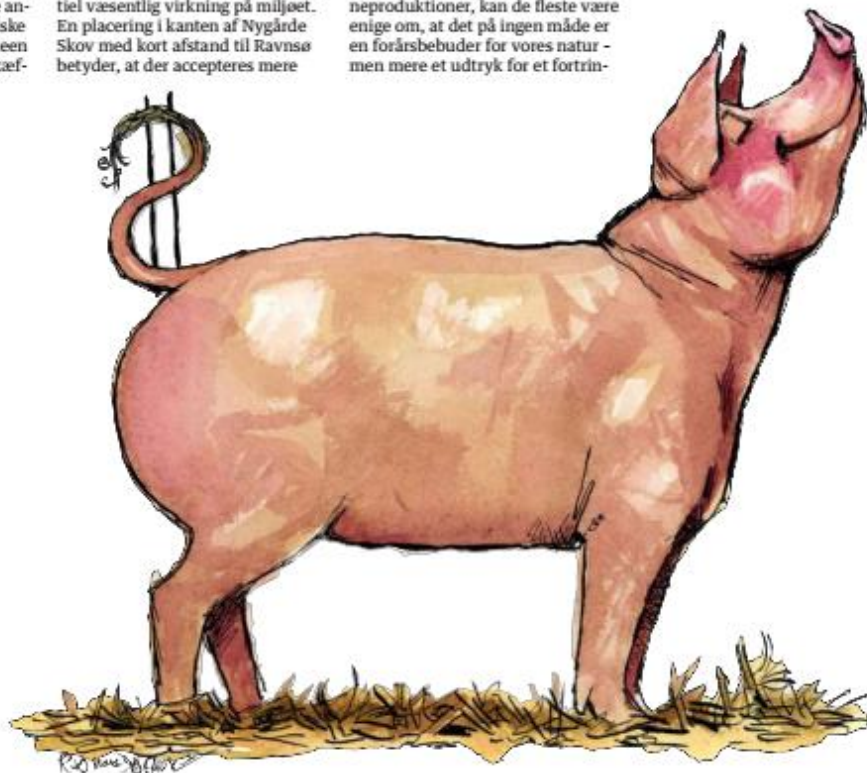
”

I en konkret sag om fordobling af svineproduktionen i bynært landområde øst for Ry viser en fremsendt miljøgodkendelse til nabo-høring, at der accepteres en potentiel væsentlig virkning på miljøet.

ligt lobbyarbejde. Miljøministeren har på det seneste åbnet en lille kattedør for de kommunale politikere, der giver mulighed for at inddrage lokale hensyn ved afgørelse af, om beskyttelsesniveauer er overholdt.

Under normale omstændigheder gør politikere en dyd ud af at fedtspille om en række mindre forhold, så det fremstår som et højpolitisk drama. Men i sagen med godkendelse af en fordobling af svineproduktionen i udkanten af Ry med sårbar natur står byrådspolitikere i Miljø- og Planudvalget – fra blå fløj til Enhedslisten – med største selvfølgelighed sammen om at spille hasard med miljøet.

Er Skanderborg-modellen udtryk for en politisk disclaimer?

DELTAG I DEBATTEN

Vi vil gerne høre din mening. Send gerne et debatindlæg om lokale og regionale forhold til JP Aarhus på debat@jp.dk

Læs kravene på jp.dk/kontakt/debat

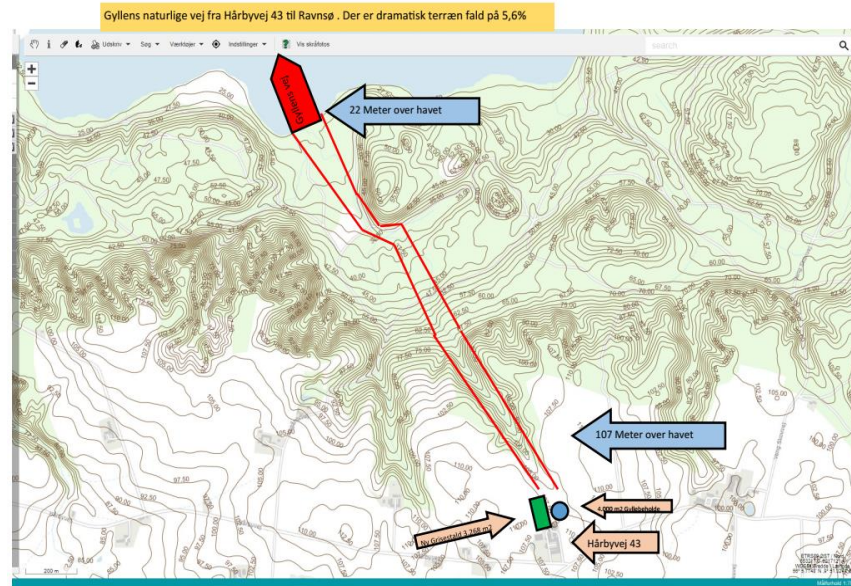
Husdyrgodkendelser og kommunalt råderum

- Følgende bør præciseres fra Byrådet ved skøn/vurderinger
  - Forsigtighedsprincip indføres – for naturens skyld
  - Vi vil være miljøets Bjarne Overmark!
  - Indbyggede risici med uoverskuelige miljøkonsekvenser skal vurderes politisk
  - Grundlag for ansøgninger skal være gennemarbejdet og dokumentation skal foreligge
  - Hellere nægte godkendelse en gang for meget – hvad er risikoen set fra naturens side?
  - Kritiske dyreholdsudvidelser i bynære landområder skal have særlig fokus
  - Landskabelig påvirkning skal prioriteres højere
  - Grundvandsbeskyttelse skal prioriteres – af hensyn til vore børnsbørn

Svineproduktion i kanten af Nygårde Skov

Sidste udlip fra adressen i vinteren 1982

Moderne gylldebolder på Østermarksvej 11 revnede i bunden!

Vi accepterer ikke nogen risici!

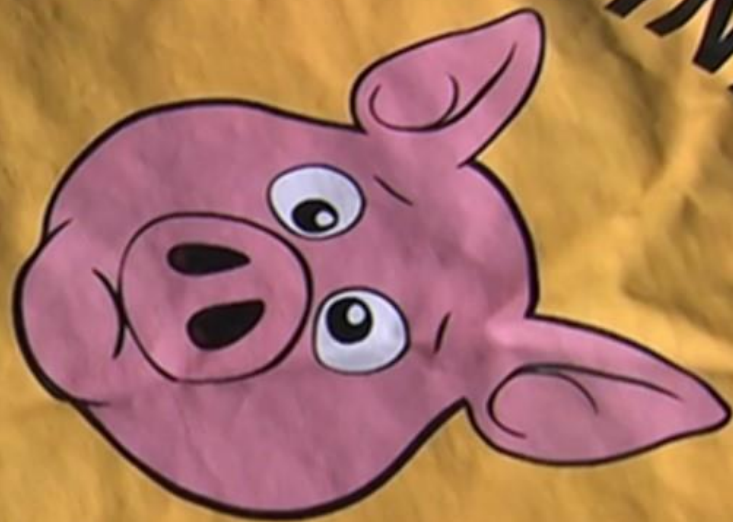

JP 27. april 2021

TV2 ØSTJYLLAND

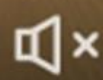
NEJ TAK

SVINEFABRIK

00:07 / 02:28

Transport til og fra ejendommen

Citater fra udkast til miljøgodkendelse af Hårbyvej 43:

"Derudover er der ikke foretaget et skøn af hvor stor en andel af husdyrgødningen som udbringes på arealer tæt på anlægget. Bedriften råder over en del jord i området omkring anlægget, så en væsentlig andel af transporterne med gylle vil ikke ske ad offentlig vej."

"Ved udkørsel på Hårbyvej fra adgangsvejen er der ikke beplantninger, bygninger eller kurvede vejforløb der forhindrer gode oversigtsforhold."

"at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes."

Hertil kommer at skolevejen for de mindste er under pres!

Der er muligheder.....

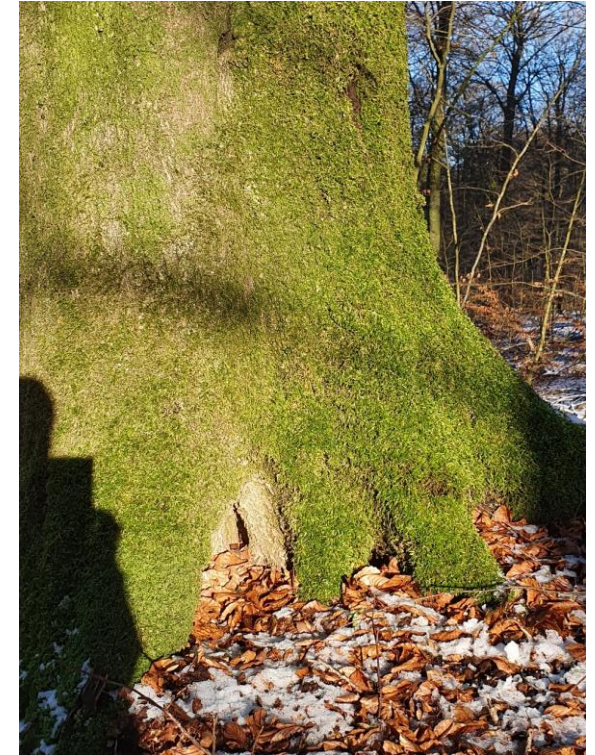
Kommunalbestyrelsen skal således også efter ændringen af husdyrreguleringen i 2017 vurdere, om der er væsentlig påvirkning som følge af væsentligt øgede trafikale og miljømæssige gener i nærområdet og kan efter omstændighederne meddele afslag på en ansøgning om etablering eller udvidelse af husdyrbrug, hvis generne ikke kan afhjælpes.

Miljøminister Lea Wermelins svar til Zenia Stampe (RV) spørgsmål til ministeren af 16. december 2020

Øvrige væsentlige forhold

- Habitatdirektivet, Natura 2000, vandsalamander fundet i vandhuld i 2016, 200 meter øst for ejendommen
- Folkesundheden – næste pandemi kommer fra intensiv svinebrug, jf. virolog Lars E. Larsen, Dansk Veterinær Tidsskrift 1/2021
- Grundvanadsbeskyttelse – Hårbyvej 43 er i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD)

Hvordan går det med forvaltningen af miljøet i Skanderborg Kommune?

- Matcher ambitiøse miljø- og klima profil med praksis?
- SKAL borgerne væres sagsbehandlere – skal vi gøre jeres arbejde?
  - Østermarksvej 11 – 9 år under vejs – 3 sager i ankenævnet er hjemvist!
  - Adskillige konkrete fejl i Udkast til miljøgodkendelse af Hårbyvej 43

Hvordan går det med ytringsfriheden på miljøområdet i Skanderborg Kommune?

Fra: Peter N. Andersen <pna@jpsmarselis.dk>

Sendt: 18. maj 2021 12:06

Til: Landbrug <Landbrug@skanderborg.dk>

Cc: Ann Gertrud Bertelsen (annxbertelsen@gmail.com) <annxbertelsen@gmail.com>; Kristiinamardi@hotmail.com; overmarksvej (overmarksvej@mail.dk) <overmarksvej@mail.dk>; Heidi Andersen (heidiand@protonmail.com) <heidiand@protonmail.com>

Emne: Hårbyvej 43, Ry

Kære Irene

Vi har et tillæg til tidligere fremsendte kommentarer til udkast til miljøgodkendelse af Hårbyvej 43.

Vi er blevet gjort opmærksom på Husdyrbekendtgørelsens §4 stk. 8 pkt. 3, hvor der står:

Stk. 8. Miljøkonsekvensrapporten, herunder de oplysninger, som ansøger skal give efter bilag 1, pkt. E og F, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og **kl**ima,

Jeg vil derfor anmode Skanderborg Kommune om en revurdering af det konkrete udkast til Miljøgodkendelse af Hårbyvej 43, Ry, med henvisning til punkt 3, klima.

Klimabelastning

- Skanderborg Kommune har fokus på opfyldelse af 70% reduktion i 2030
- 223 kg CO2 per svin jf. Danish Crown
- Ansøgte udvidelse af svineproduktionen medfører øget 13.000 tons CO2
- Svarer til sidste 10 års befolkningstilvækst i Ry
- Klimarådet forventer afgift på 1.500 kr. per tons CO2 i 2030
- Samfundets klimapris på den ansøgte udvidelse er 20 mio.kr.

Oversigt: Skanderborg Kommune

Nedenfor kan du se, hvordan indbyggertallet i Skanderborg Kommune har udviklet sig fra 2010 til nu. Byerne er listet alfabetisk. Det røde tal viser hvornår indbyggertallet var lavest, og det grønne, hvornår det var højest. Jo mørkere teksten er for en enkelt by, jo større stigning har der været.

Tilbage til kort

By	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Skanderborg Kommune	57.303	57.717	58.008	58.094	58.176	58.782	59.481	60.401	61.158	61.974	62.678
Alken	243	245	238	234	237	234	244	237	231	229	235
Blegind	243	255	240	247	254	248	254	253	261	259	265
Fruering	222	222	231	225	231	233	228	229	229	226	273
Galten	7.827	7.874	7.895	7.831	7.827	7.959	7.999	8.268	8.462	8.647	8.828
Gammel Rye	1.301	1.317	1.324	1.365	1.335	1.346	1.461	1.493	1.518	1.561	1.541
Hårby	225	223	224	225	222	221	222	244	250	257	246
Herskind	659	665	658	667	685	712	712	775	830	847	842
Horning	6.857	7.028	7.119	7.119	7.095	7.265	7.441	7.750	8.063	8.165	8.226
Hylke	423	404	419	426	431	427	431	417	427	431	417
Javngyde	0	0	0	0	0	203	207	204	202	209	0
Låsby	1.831	1.861	1.863	1.885	1.910	1.927	1.970	2.011	2.037	2.018	2.016
Norre Vissing	231	218	221	232	221	223	214	212	231	218	221
Ry	5.523	5.553	5.618	5.680	5.731	5.828	6.054	6.082	6.149	6.374	6.648
Sjelle	316	322	314	322	308	301	302	314	305	311	315
Skanderborg	14.349	18.253	18.347	18.413	18.506	18.558	18.659	18.849	18.907	19.185	19.525
Skjerring	291	285	287	278	278	285	279	283	295	275	292
Skovby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stilling	3.752	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stjær	937	936	947	955	959	960	969	947	947	975	986
Storring	270	261	260	256	263	271	274	269	261	255	253
Tebstrup	645	666	683	669	661	666	659	653	638	649	643
Virring	931	938	947	961	956	957	972	974	962	1.029	1.041
Voerledegård	592	598	582	596	592	603	605	601	591	578	582

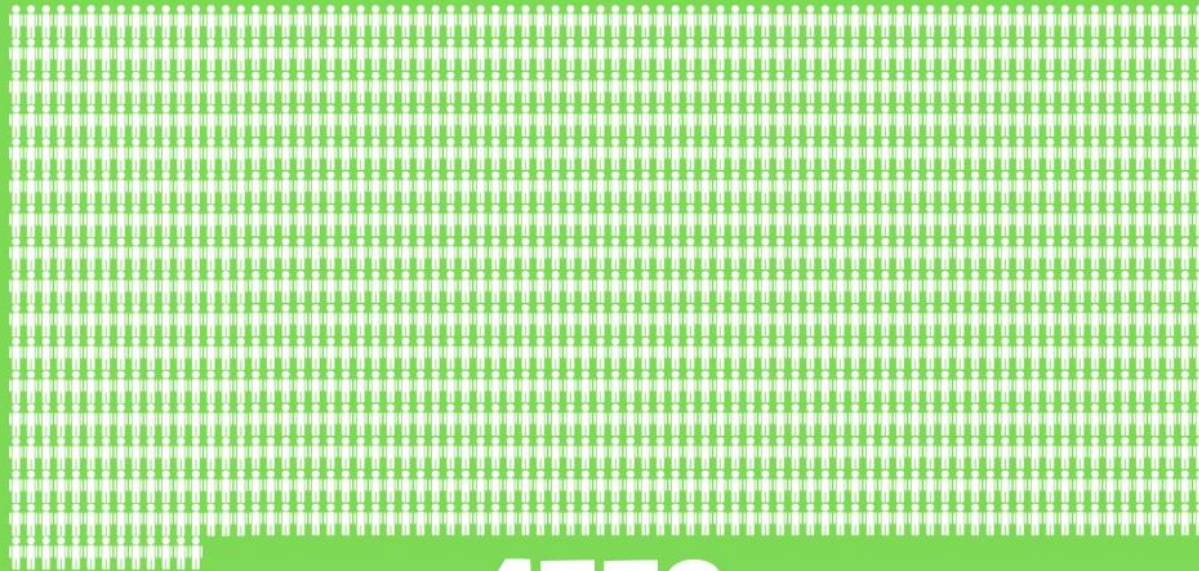
	kg CO2 per svin	antal	CO2 svin	kg CO2 per menneske	mennesker
CO2 udledning fra svin (gennemsnit jf. Danish Crown 20219) i alt for produktionen	223	42.000	9.366.000	8.900	1.052
Kun for udvidelsen	223	62.000	13.826.000	8.900	1.553

Planlagt udvidelse af

svinefabrikker giver ekstra
13,8 tons CO₂ om året*

Det svarer til

1553

personers årlige udledning

Miljøforeningen
Dover Sogn

*Omfatter udvidelsen af Svineproduktionen på Hårbyvej 43 og Østermarksvej 11, Ry. Udledningen er beregnet med Danish Crowns normaltal på 223 kg CO₂ per svin

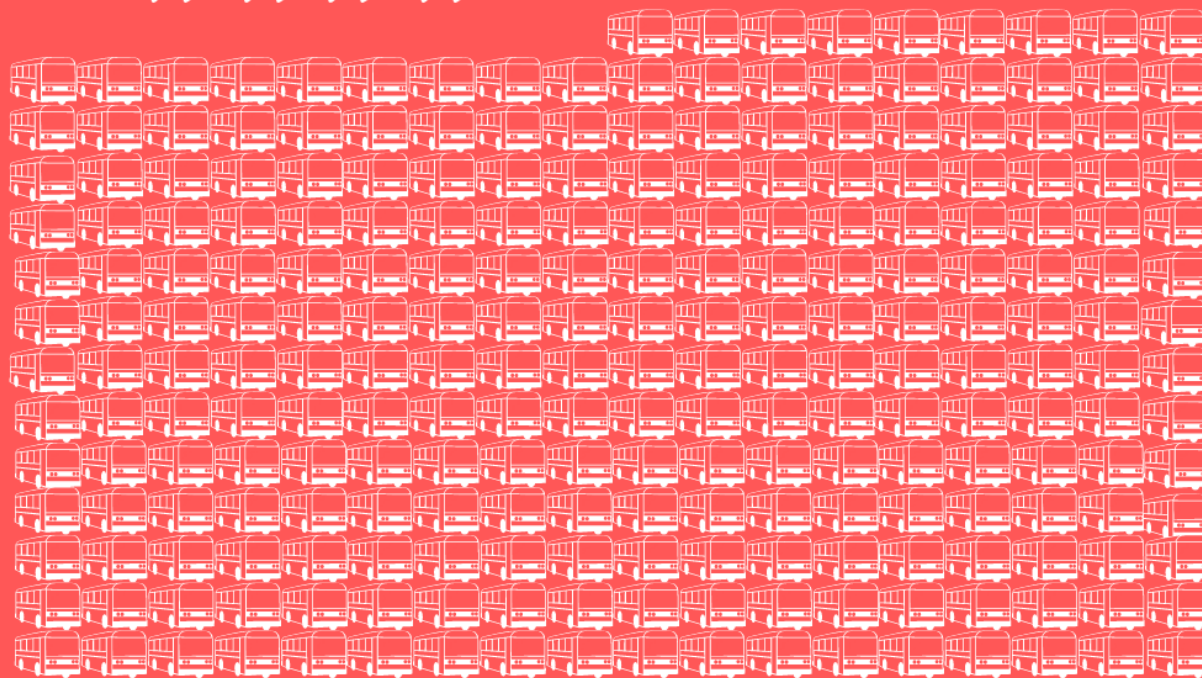

Planlagt udvidelse af

svinefabrikker giver ekstra
13,8 tons CO2 om året*

Det svarer til

237

Miljøforeningen nye elbybusser
Dover Sogn

*Omfatter udvidelsen af Svineproduktionen på Hårbyvej 43 og Østermarksvej 11, Ry. Udledningen er beregnet med Danish Crowns normtal på 223 kg CO2 per svin. CO2 besparelse ved skift fra diesel til el på bybusser er beregnet af Færdselsstyrelsen.

 Miljøforeningen
Dover Sogn

FORDI NATUREN ER HJERTET I VORES OMRÅDE

Er du også enig?

Bliv medlem af miljøforeningen og
hjælp med at bevare den natur vi alle
elsker.

Læs mere på doversogn.dk/medlem

VORES SOGN VORES NATUR

Sammen bevarer vi den natur, vi lever i

Gør din stemme gældende
Bliv gratis medlem i dag og
støt naturen i dit nærområde

Hvad er Dover Sogn?

Dover Sogn er beliggende mellem Ry by mod vest,
Ravnso og Knud å mod nord, Illerup Ådal mod øst
og Mossø mod syd.

Hvad er Miljøforeningen Dover Sogn?

Vi er en gruppe frivillige, der er glade for naturen og
dyrelivet, og ønsker at beskytte og bevare det.
Miljøforeningen Dover Sogn blev stiftet den 31. janu-
ar 2021.

Hvad er formålet med foreningen?

Vi vil værne om naturen i Dover Sogn og bidrage til
at beskytte de fredede og udsatte naturområder og
i øvrigt bidrage til at bevare området som et attrak-
tivt sted at bo og at være.

Bliv medlem.
Det er gratis!

www.doversogn.dk/medlem

 Miljøforeningen
Dover Sogn

Velkommen til KlimaTopMøde 2021

Torsdag den 30. september
kl. 19.00 Mejeriet, Alkenvej 46, Alken

Målet med topmødet er at sætte klimaet højest på dagsordenen for både politikere og os almindelige danskere. Mødet vil sætte fokus på klima og animalsk produktion.

Vi har inviteret debattør og forfatter Kjeld Hansen, kommunikationsfirmaet BæreDygtighed og kampagneleder for landbrug og skov, Kristine Modvig Clement, GreenPeace.

Se mere om mødet på DoverSogn.dk
Her kan du også læse historien om
DoverSogn År 2045

Gratis entré

Kjeld Hansen

**Kristine Modvig
Clement**

Hør et fremtidsscenario for
vores område – se
doversogn.dk

TAK FOR JERES TID

Miljøforeningen

Dover Sogn

